

gemeente
Zoetermeer

Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen en onvoorzien

Financiën

	Bedragen x €1.000					
	TB1	MJB 2023 - 2026				
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
1a Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)						
Heffen en Invordering	-110					
Bezwaarschriften	-65					
Opbrengst OZB	1.350	250	250	250	250	250
Stelpost Wmo	600					
Basisniveau belastingen	-196	-381	-381	-381	-381	-381
Saldo	1.579	-131	-131	-131	-131	-131
1b Financiële afwijkingen als gevolg van COVID-19						
Compensatie derving parkeeropbrengsten	1.500					
Saldo	1.500					
2 Onvermijdelijke ontwikkelingen						
Aanpak energiearmoede	5.500					
Huisvesting asielzoekers	PM					

Rentelasten	250	600	600	600	400	200
Algemene uitkering exclusief regeerakkoord	4.697	5.184	5.254	6.174	7.730	7.730
Algemene uitkering als gevolg van regeerakkoord	6.146	21.461	26.614	28.178	13.510	12.617
Gevolgen loon-, prijs- en volumeontwikkeling	-625	-3.306	-3.438	-3.822	-5.939	-5.866
Herijking gemeentefonds		-938	-2.813	-4.688	-4.688	-4.688
Groei OZB/gemeentefonds vanwege woningbouwontwikkeling	94	106	1.709	2.789	3.868	4.396
Toevoeging aan reserve investeringsfonds (Rif)	-47	-53	-662	-926	-1.262	-1.250
Stelpost groei voorzieningen door netto toename inwoners	-47	-53	-1.046	-1.863	-2.606	-3.146
Dekking meerkosten openbaar gebied ten laste van Rif	114	97	235	235	235	235
Prijzontwikkeling maart 2022	-2.000	-1.000				
Compensatie invoering Omgevingswet	1.000					
Compensatie invoering Wkb	175	70	70	70	70	70
Saldo	15.257	22.168	26.523	26.748	11.318	10.298
3 Afwijkingen maatregelen ombuigen en vernieuwen						
<i>Invoeren Diftar (maatregel 111)</i>			-250	-300	-525	-675
Saldo			-250	-300	-525	-675
TOTALE WIJZIGING SALDO PROGRAMMA	18.336	22.037	26.142	26.317	10.662	9.492

Toelichting financiën

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)

Heffen en invordering

Door de hoge werkdruk binnen het team Belastingen is extra personeel ingehuurd om de piek op te vangen en tevens de ontstane achterstand in de afhandeling van de kwijtscheldingsverzoeken weg te werken. Op dit moment is de verwachting dat dit leidt tot een overschrijding van circa € 110.000.

Bezwaarschriften

Door de hoge werkdruk binnen het team Belastingen is extra personeel ingehuurd om de bezwaarschriften binnen de gestelde termijn af te handelen. Naar verwachting leidt dit tot een overschrijding van circa € 65.000.

Opbrengst OZB

De OZB opbrengst 2022 toont een voordeel van € 1,35 mln. Dit voordeel wordt verklaard door een incidenteel effect van € 1,2 mln. door waardeontwikkeling en € 150.000 (met een structurele doorwerking van € 250.000) door volumeontwikkelingen.

Bij het vaststellen van de tarieven 2022 is op basis van de marktontwikkelingen een schatting gemaakt van de waardenaanpassingen in het onroerend goed. Een waardestijging leidt tot een daling van het tarief. Bij een waardedaling volgt een stijging van het tarief. Deze werkwijze leidt ertoe dat de totale opbrengst OZB (exclusief inflatie en exclusief volumeontwikkeling) gelijk blijft. Bij de tariefstelling OZB is bij de woningen de waardestijging ingeschat op 10% en bij de niet woningen is uitgegaan van een waardedaling van 4%. De feitelijke waardeontwikkeling komt uit op een stijging van 13,04% resp. daling van 0,2%. Door de hogere stijging resp. lagere daling van de waardeontwikkeling zijn de tarieven 2022 hoger dan achteraf gezien noodzakelijk was. Met als gevolg een hogere opbrengst dan begroot: voor woningen een bedrag van € 670.000 en voor de niet woningen € 530.000. Dit voordeel is incidenteel. Bij de tariefberekening voor 2023 wordt rekening gehouden met de afwijkende waardeontwikkeling.

Daarnaast heeft in de afgelopen periode een actualisering/inhaalslag plaatsgevonden in de aansluiting tussen de Basisadministratie Gebouwen en de belastingadministratie. Naar aanleiding daarvan is voor een aantal objecten nog een waardebeschikking afgegeven en de aanslag opgelegd. Deze actualisatie/inhaalslag is nog gaande. Verder zijn er als gevolg van feitelijke nieuwbouw en sloop afwijkingen in het aantal objecten dan waarmee in de begroting – op basis van schattingen – rekening is gehouden. Het financieel gevolg van de geactualiseerde volumeontwikkeling is een meeropbrengst in 2022 van € 150.000. Gelet op het aantal woningen in aanbouw wordt het structureel effect hiervan ingeschat op € 250.000.

Stelpost Wmo

Omdat de gemiddelde leeftijd in de stad toeneemt, neemt ook het beroep op Wmo voorzieningen naar verwachting toe. Voor deze groei is op OAD een reservering opgenomen van € 0,8 mln. De afgelopen jaren is deze reservering ook benut. Uit de meldingen op programma 2 komt naar voren dat er met de kennis van dit moment geen grote financiële afwijkingen zijn, die voortkomen uit een hoger beroep op Wmo voorzieningen als gevolg van veroudering. Omdat er nog onzekerheid zit in een beroep voor de rest van 2022 en eventuele structurele effecten, wordt ingeschat dat in ieder geval voor het jaar 2022 het beroep op deze stelpost fors lager is (75%). Of ook sprake is van een structureel effect moet nader onderzocht.

Basisniveau Belastingen

Bij belastingen is een aantal basiszaken niet op orde. De werkdruk is te hoog waardoor, ondanks forse inhuur, er niet volledig wordt voldaan aan de normen die worden opgelegd door de Waarderingskamer. Daarnaast zijn er in de ENSIA-rapportages tekortkomingen gesignaleerd bij de BAG en WOZ. Ook is de dienstverlening onvoldoende op peil: inwoners moeten gemiddeld een half jaar tot een jaar wachten op een uitspraak op hun kwijtscheldingsverzoek of

afhandeling van hun WOZ-bezwaar. Doordat zaken onvoldoende op orde zijn, bestaat jaarlijks het risico dat er niet of later beschikt mag worden. Dit terwijl beschikken een zekerheid zou moeten zijn. De afgelopen jaren is structureel ingehuurd om knelpunten op te lossen. Uit diverse formatieonderzoeken, waaronder het 213a onderzoek, blijken de totale loonkosten fors onder het gemiddelde van referentiegemeenten te liggen: € 1,3 mln. versus € 1,9 mln. De formatie van het team is nooit meegegroeid met de ontwikkeling van de stad. Wat overigens ook bij de groei van Zoetermeer 2040 weer van belang is. Om de basis op orde te krijgen is er een plan van aanpak opgesteld. Door extra capaciteit toe te voegen en de processen slim in te richten kan met een beperkte uitbreiding, de kwaliteit duurzaam worden gewaarborgd.

Financiële afwijkingen als gevolg van COVID-19 (TB1)

Compensatie derving parkeeropbrengsten

Het rijk vergoedt aan de gemeenten de lagere parkeeropbrengsten die het gevolg zijn van de Covid-19 maatregelen. Op grond van de boekhoudvoorschriften wordt de compensatie bij gemeenten verantwoord in het jaar waarin deze vergoeding wordt uitbetaald. In de jaarrekening 2021 is een lagere parkeeropbrengst van € 1,5 mln. verantwoord. In het jaar 2022 wordt hiervoor de compensatie van het rijk verwacht. Omdat nog niet duidelijk is welke afspraken tussen het rijk en de VNG worden gemaakt over de compensatie (en periode) van de COVID-19 kosten in 2022 wordt nog geen rekening gehouden met een eventuele vergoeding in 2023 van de lagere parkeeropbrengsten van het jaar 2022 .

Onvermijdelijke ontwikkelingen

Aanpak energiearmoede

Verwachte rijksbijdrage in energiekosten minima (zie inhoudelijke toelichting op programma 1).

Huisvesting asielzoekers

Verwachte rijksbijdrage in de kosten voor huisvesting asielzoekers (zie inhoudelijke toelichting op programma 2).

Rentelasten

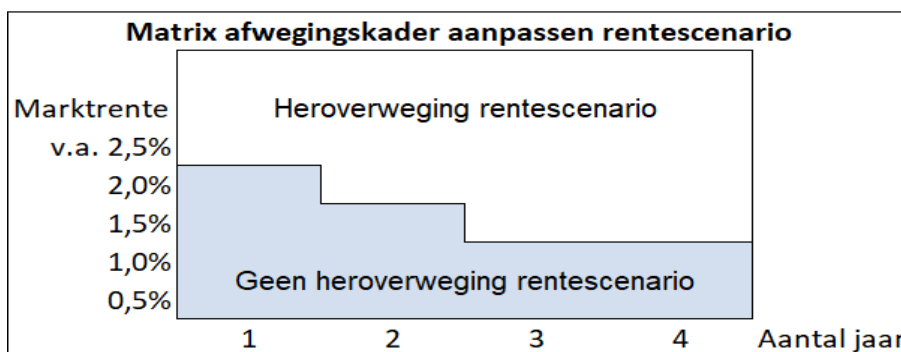
Rentescenario

Voor de ontwikkeling van de rente hanteren we in deze perspectiefnota hetzelfde rentescenario als vorig jaar. Wel wordt daarbij het scenario een jaar opgeschoven. Dat is te zien in onderstaande tabel.

Rentescenario

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Huidig						
Programmabegroting 2022-2025	0,5%	0,9%	1,3%	1,7%	2,0%	2,0%
Nieuw						
Programmabegroting 2023-2026						
Rente langlopende leningen		0,5%	0,9%	1,3%	1,7%	2,0%
Rente kortlopende leningen < 1 jaar		-0,5%	-0,1%	0,3%	0,7%	1,0%

Hiermee blijft de rente die structureel gehanteerd wordt in de begroting en bij investeringsbeslissingen 2%. De afgelopen maanden is de rente voor langlopende leningen gestegen (naar ongeveer 1%) en de rente voor korte leningen is stabiel rond de -0,5% (dus negatief). De lange rente is daarmee iets hoger dan in onderstaande scenario is weergegeven voor 2022. Door de oplopende inflatie heeft de ECB aangekondigd het opkoopprogramma van staatsobligaties versneld af te bouwen en op een later moment de rente verhogen. Aangezien zowel de situatie rondom COVID-19 als de kortgeleden ontstane inval van Rusland in de Oekraïne nog onzeker is en blijft, is het afwachten wat het uiteindelijke effect op de financiële markten is. De reden dat het rentescenario niet wordt aangepast, heeft te maken met de vastgestelde werkwijze voor het rentescenario (rentenota 2018). Het beleid is dat er niet op elke schommeling in de markt gereageerd wordt. Pas bij een afwijking van het rentepercentage van meer dan twee procent of wanneer een kleinere afwijking langer dan een jaar optreedt, wordt het rentescenario aangepast (zie onderstaand schema). Hiermee hanteren we stabiele rente in de begroting en ook in de tarieven. Verschillen in de rentelasten kunnen worden opgevangen met de rente-egaliseringsreserve.

Financieringsbehoefte

De huidige stand van eigen financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) en de verwachting dat zowel besluitvorming als de besteding van het Fonds Zoetermeer 2040 doorlooptijd nemen, leiden tot de inschatting dat de financieringsbehoefte de komende jaren kan worden ingevuld met eigen financieringsmiddelen. Anders gezegd: er is nog geen aanleiding om de komende jaren nieuwe leningen aan te trekken. Omdat bij eerdere investeringskredieten op basis van de meerjarige voorcalculatie wel rentelasten zijn geraamd, worden de rentelasten naar beneden bijgesteld. Vanaf 2026 is

het voordeel lager door de verwachte afnames van reserves en de toename van (vervangings-)investeringen. De renteraming voor 2022 was reeds lager dan de raming in de overige jaren.

Algemene uitkering gemeentefonds

De ontwikkeling van de algemene uitkering bestaat uit een aantal onderdelen:

- a. algemene uitkering (exclusief regeerakkoord);
- b. algemene uitkering als gevolg van regeerakkoord;
- c. gevolgen loon-, prijs- en volume ontwikkeling;
- d. herijking gemeentefonds;
- e. ontwikkeling van woningbouw;
- f. prijsontwikkeling maart 2022.

a. Groei van de algemene uitkering (exclusief regeerakkoord)

Het kabinet heeft in de Miljoennota een forse bestedingsimpuls in de rijksuitgaven opgenomen. Die stijging werkt door in de omvang van het gemeentefonds en daarvan afgeleid de algemene uitkering voor de gemeente. Daarnaast groeit het gemeentefonds door de economische groei en is de algemene uitkering hoger door de actualisatie van de waarde van een aantal gemeentelijke gegevens (zoals woningen, inwoners en OZB waarde).

De stijging van de algemene uitkering bedraagt bijna € 4,7 mln. in 2022 oplopend tot ruim € 7,7 mln. vanaf 2026. Uit deze inkomstenstijging moeten de kosten als gevolg van loon, prijs en aantal exogene volume ontwikkelingen worden gedekt (zie onderdeel c).

b. Groei van de algemene uitkering als gevolg van het regeerakkoord

Na de septembercirculaire is eind 2021 het regeerakkoord gepresenteerd. In het regeerakkoord zijn diverse beleidsintensiveringen opgenomen die door de trap op, trap af systematiek leiden tot positieve gevolgen voor de groei van de algemene uitkering en dan met name voor de jaren tot en met 2025. Voor 2026 en volgende jaren hanteert het rijk niet de trap op, trap af systematiek meer, waardoor er een beperkte groei is opgenomen.

Voor Zoetermeer betekent dit een bedrag van bijna € 4,2 mln. in 2022 oplopend naar afgerond € 12,4 in 2025. Vanaf 2026 is de groei nog € 5,8 mln.

In het regeerakkoord is ook extra geld opgenomen voor de jeugdzorg en wordt de opschalingskorting bevroren voor de jaren tot en met 2025. Dit biedt voor de gemeente tijdelijk extra ruimte. Op basis van de uitkomst van een arbitrage tussen gemeenten en het kabinet Rutte-III is vastgesteld, dat de kosten van de jeugdzorg van gemeenten de afgelopen jaren met € 1,9 miljard zijn gestegen. Het nieuwe kabinet heeft vanaf 2023 in de rijksbegroting budget opgenomen om gemeenten daarvoor te compenseren. In dat budget is rekening gehouden met de door de zogenoemde Commissie van Wijzen in de Hervormingsagenda Jeugd opgenomen besparingsmogelijkheden. Met deze besparingen is – in theorie en met de kennis van eind 2021 – een bedrag gemoeid van € 374 mln. in 2023 oplopend naar ruim € 1 mld. vanaf 2027.

De extra middelen voor Zoetermeer bedragen € 12,795 mln. in 2023 dalend naar € 7,63 mln. in 2026 (en € 7,137 mln. vanaf 2027). Naast de accresontwikkeling en de extra middelen voor de kosten van de jeugdzorg is er nog een onderwerp, dat grote financiële consequenties heeft voor gemeenten. Door kabinet Rutte II zijn de gemeenten gekort in het gemeentefonds, de zogenaamde opschalingskorting. Vanaf 2015 loopt deze korting op tot uiteindelijk € 975 mln. op landelijk niveau. Hiertegen ageren de VNG en de gemeente al jaren. In het regeerakkoord schrapt het kabinet tijdelijk de verhoging van de opschalingskorting. Dit leidt tot een budgettaire verlichting in de jaren 2022 tot en met 2025 voor Zoetermeer van € 1,96 mln. in 2022 oplopend naar € 4,7 mln. in 2025. De inzet van gemeenten en VNG is om het kabinet ervan te overtuigen dat het tijdelijk bevroren van de oploop van de korting moet worden omgezet in het definitief schrappen van de opschalingskorting, want in 2026 wordt het gemeentefonds weer gekort.

In het regeerakkoord zijn nog een aantal andere voor gemeenten relevante onderwerpen opgenomen zoals woningbouw, volkshuisvesting en de Wmo aanzuigende werking. Er is nog onvoldoende concrete duiding van de kabinetsplannen bekend om die plannen in het regeerakkoord te vertalen naar (budgettaire) effecten voor de programmabegroting. Zodra dat wel mogelijk is, wordt de raad daarover bericht.

Onderstaande tabel geeft de budgettaire gevolgen van het regeerakkoord op de omvang van de algemene uitkering weer (zie ook raadsmemo van 1 maart 2022).

Bedragen x € 1.000

Algemene uitkering als gevolg van regeerakkoord			TB1	MJB 2023-2026				
Nr	Prog	Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026	2027
1	OAD	Accres en herverdeeleffecten	4.186	5.866	10.857	12.383	5.880	5.880
2	OAD	Opschalingskorting	1.960	2.800	3.745	4.725	0	0
3	OAD	Compensatie kosten jeugdzorg		12.795	12.012	11.070	7.630	7.137
4	Div	Overige posten, in onderzoek		In afwachting van nadere duiding rijk				
5	3	Claims op accres regeerakkoord, veroudering stad GO	0	0	0	0	0	-400
Totaal			6.146	21.461	26.614	28.178	13.510	12.617

c. Gevolgen loon-, prijs- en volume ontwikkeling

Uit de extra middelen die de gemeente ontvangt in de algemene uitkering moeten de gevolgen van de gestegen lonen en prijzen worden betaald. Ook de volumegroei in de stad komt ten laste van deze extra middelen. De in de programmabegroting opgenomen budgetten voor lonen en prijzen zijn gebaseerd op de door het CPB in maart 2021 verwachte prijspeil. Het CPB heeft dat prijsniveau in september jl. naar boven bijgesteld. Daarnaast is er in januari 2022 (met terugwerkende kracht naar 1 januari 2021) een nieuwe gemeentelijke CAO vastgesteld, waarvan de kosten meer zijn dan waarmee eerder rekening was gehouden. De kosten voor de aanpassing van budgetten aan hogere loon- en prijsniveaus bedragen ruim € 1,8 mln. in 2022 olopend naar € 4,5 mln. vanaf 2026. De consequenties van de hogere prijzen op basis van de CPB cijfers van maart 2022 zijn opgenomen in onderdeel f.

Daarnaast is sprake van aantal technische volume ontwikkelingen waarvoor een beroep op de accresontwikkeling in het gemeentefonds wordt gedaan. Zoals de gevolgen van het ouder worden van de stad. Door de stijging van de gemiddelde leeftijd van de bevolking neemt het beroep op de Wmo voorzieningen in volume toe. Een soortgelijk effect doet zich voor bij het groot onderhoud in het openbaar gebied. Door het ouder worden van de stad zijn steeds meer onderdelen in het openbaar gebied - zoals wegen en bruggen, etc. - aan groot onderhoud/vervanging toe.

De budgetreservering voor de Wmo is jaarlijks € 0,8 mln. Deze stijging is vanaf 2019 in de meerjarenbegroting opgenomen (uitwerking regeerakkoord Rutte 3). De jaarlijkse stijging van lasten groot onderhoud vindt zijn oorsprong in de Perspectiefnota 2018 (bijlage 1, pagina 41). De dekking voor beide groeibudgetten komt uit de accresontwikkeling van het gemeentefonds. De budgetuitbreidingen worden in eerste instantie opgenomen als stelpost op OAD. Een claim daarop is afhankelijk van een concreet onderbouwde (herijking van de voorcalculatie) op basis van bestaande inhoudelijke uitgangspunten in combinatie met de aantoonbare volumemutaties.

De reservering voor de kosten van deze 'veroudering' komt in onderstaande tabel naar voren in het jaar 2026: een nieuwe jaarschijf ten opzichte van de meerjarenbegroting 2022-2025. De toename van kosten op regel 2 van 2026 ten opzichte van 2025 van € 1,6 mln. betreft in hoofdzaak de hiervoor genoemde twee posten voor veroudering. Daarnaast komt in de toename naar 2026 de reservering vanaf 2026 van € 417.000 ten behoeve van de Boerderij naar voren. De basis daarvoor ligt in de Programmabegroting 2019 en het besluit om de budgetuitbreiding daarvoor te verschuiven naar 2026.

Onderstaande tabel geeft het saldo tussen hogere algemene uitkering en daaruit te dekken kostenstijgingen voor loon/prijs en volume weer.

Bedragen x € 1.000

Beslag op extra middelen algemene uitkering			TB1	MJB 2023-2026				
Nr	Prog	Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026	2027
1	OAD	Loon en prijsontwikkelingen	-1.860	-2.770	-3.380	-3.990	-4.490	-4.490
2	OAD	Volume ontwikkeling en afwijking incidentele posten budgettering	1.235	-536	-58	168	-1.449	-1.376
Totaal			-625	-3.306	-3.438	-3.822	-5.939	-5.866

Aan het incidenteel voordeel in 2022 liggen technische verschillen in aansluiting tussen budgettering van taakmutatie//herverdeeleffecten en het verwerken van actuele gegevens uit de gemeentefondscirculaires van de algemene uitkering ten grondslag. Het gegeven van de vrijval is in de aanloop naar het formatiedossier naar voren gekomen.

d. Herijking gemeentefonds

Het bedrag van het gemeentefonds wordt via een groot aantal verdeelmaatstaven verdeeld over alle gemeenten. Van tijd tot tijd vindt een herijking van deze verdeling plaats. Dit omdat de uitkomst van de verdeling op basis van de ontwikkeling van de feitelijke waarde van verdeelmaatstaven van gemeenten niet goed (genoeg) meer aansluit bij het theoretische uitgangspunt onder de verdeling: alle gemeenten in staat stellen om een gelijkwaardig voorzieningenniveau te realiseren bij een gelijke lastendruk.

De laatste volledige herijking van de verdeling van het gemeentefonds vond plaats in 1997. Onder meer door het onderbrengen van de budgetten voor de gedecentraliseerde taken op gebied van jeugd, Wmo en participatie was een volledige herijking van (de verdeling) van het gemeentefonds noodzakelijk. Daar is geen twijfel over.

De uitkomst van de nieuwe verdeling leidt per definitie tot voor- en nadeelgemeenten: de ene gemeente gaat er ten opzichte van het vorige model op vooruit. De andere op achteruit. De gemeente Zoetermeer is een nadeelgemeente. De uitkomst van de nieuwe verdeling leidt, op basis van de gegevens van het laatste verdeelmodel, tot een nadeel van € 53 per inwoner. In bestuurlijk overleg is overeengekomen dat de nadeelgemeenten er per jaar niet meer dan € 15 per inwoner op achteruit gaan. Dit om hen de tijd te geven om de financiële tegenvaller in hun begroting te kunnen opvangen. Over de feitelijk uitkomst en dan vooral over de daaraan ten grondslag liggende uitgangspunten en keuzes is nog wel discussie. Van verschillende kanten zijn inhoudelijke opmerkingen en aanbevelingen op (verschillende) versies van het nieuwe model geplaatst. Het kabinet heeft besloten om het nieuwe verdeelmodel in 2023 te laten ingaan. Met de boodschap dat er relatief snel (binnen drie jaar) een volgende actualisatie van het model plaatsvindt met invoeringsdatum 2026. De negatieve financiële gevolgen van het model 2023 zijn maximaal € 37,50 per inwoner (€ 7,50 in 2023, € 22,50 in 2024 en € 37,50 vanaf 2025).

e. Groei OZB/gemeentefonds vanwege woningbouwontwikkeling

In de meerjarenbegroting 2022-2025 (pagina 158) is voor de berekening van de algemene uitkering als aandeel in het gemeentefonds rekening gehouden met 56.853 woningen vanaf 2023. Een aantal dat bij de doorrekening van de gevolgen van de septembercirculaire is bijgesteld. Daarbij is geen rekening gehouden met de projecten in kader van de zogenoemde schaa sprong. Inmiddels is de ontwikkeling van de verwachte (netto) groei van woningen via gegevens uit de woningbouwmonitor en Entree in beeld. Onderstaande tabel geeft de toename van het aantal woningen weer uit de woningbouwprojecten (inclusief geplande sloop). De gegevens zijn ontleend aan de woningbouwmonitor van begin maart 2022 en de planning van de Entree van begin februari 2022.

Groei aantal woningen voor berekening algemene uitkering en OZB; oplevering in jaar T

Project	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Entree	0	420	538	738	542	736
Overige projecten	333	944	632	252	178	150
Groei woningen per jaar	333	1.364	1.170	990	720	886

Opgemerkt wordt dat bovenstaande tabel niet alle woningen weergeeft die in de planning zijn opgenomen. In de woningbouwmonitor worden verschillende fasen onderscheiden: initiatief, haalbaarheid, uitwerking en uitvoering. In de initiatieffase bestaat er nog relatief veel onzekerheid over het wel of niet daadwerkelijk starten van een project. Om die reden wordt met de geplande woningen in die fase geen rekening gehouden bij de verwachte groei van inkomsten uit OZB en algemene uitkering. Van projecten in de volgende fasen is de onzekerheid, zowel in aantal als in fasering van woningen, steeds kleiner. Projecten in de haalbaarheidsfase tellen voor 50% mee, die in de uitwerkingsfase voor 80% en projecten in de uitvoeringsfase voor 100%. De projecten in de Entree – in totaal 4.500 woningen – tellen ook voor 100% mee. De kans op meer woningen is in dat totaalprogramma groter dan op minder woningen.

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van het totaal aantal woningen en inwoners aan voor de periode 2022 -2027. Vooruitlopend op de gedetailleerde onderbouwing van de inwonersprognose zijn onderstaande inwoneraantallen gebaseerd op de aanname van een in de tijd licht dalende gemiddelde woningbezetting.

Aantal woningen en inwoners t.b.v. berekening algemene uitkering

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Totaal aantal woningen per 1/1/jaar	56.671	57.004	58.368	59.538	60.528	61.247
Totaal aantal inwoners per 1/1/jaar	125.749	126.249	128.295	130.049	131.534	132.613

Een netto toename van woningen leidt tot hogere inkomsten uit het gemeentefonds en OZB. Deze meer inkomsten worden ingeschat op € 1.500 per woning. De extra inkomsten op basis van de actuele woningbouwprognose wordt vergeleken met de uitkomst op basis van de vorige prognose van woningen. Onderstaande tabel geeft de uitkomst daarvan aan.

Verwachte extra opbrengst OZB en AU

Bedragen x € 1.000

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Extra opbrengst OZB en AU	-267	-224	1.823	3.577	5.062	6.141
Al begroot i.v.m. groei/sloop	360	330	270	150	150	150
<i>Subtotaal</i>	93	106	2.093	3.727	5.212	6.291
Al begroot Entree	0	0	-384	-938	-1.344	-1.896
Netto extra inkomsten	93	106	1.709	2.789	3.868	4.395

Gedurende de looptijd van de meerjarenbegroting stijgen de inkomsten uit OZB en het gemeentefonds als gevolg van de volumegroei met een bedrag van ruim € 4 mln. in 2026. De extra inkomsten worden voor 50% gereserveerd in de Reserve Investeringsfonds (Rif) en voor 50% gereserveerd op een stelpost op het programma OAD voor mogelijke meerkosten als gevolg van de noodzakelijke volumegroei in voorzieningen bij een stijgend aantal inwoners. Zoals bovenstaande tabel aangeeft is in de huidige Programmabegroting 2022 voor een deel al rekening gehouden met extra inkomsten uit volumegroei. De volgende tabel toont het overzicht van de bestemming van de groei van de inkomsten aan de Rif respectievelijk de stelpost exploitatie op programma OAD.

Bestemming verwachte extra opbrengst OZB/AU

Bedragen x € 1.000

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Storting RIF 50%	47	53	1.046	1.863	2.606	3.146
Al begroot Entree op stelpost			-384	-938	-1.344	-1.896
<i>Toevoeging RIF</i>	47	53	662	925	1.262	1.250
Stelpost exploitatie 50%	47	53	1.046	1.863	2.606	3.146
Totaal bestemming	94	106	1.708	2.788	3.868	4.396

Vanwege een eerder raadsbesluit over de basisbestemming van de groeimiddelen is het budgettaire saldo tussen de hogere inkomsten en hogere kosten als gevolg van een (netto) groei van woningen in eerste aanleg budgettair neutraal. Wel is het natuurlijk mogelijk dat er in de perspectiefnota of programmabegroting voorstellen zijn opgenomen, die een beroep op de gereserveerde middelen doen. Die voorstellen worden dan afzonderlijk toegelicht. De feitelijke afdracht aan de Rif wordt bij de jaarrekening bepaald op grond van de feitelijke toename van het aantal woningen. De inzet van de stelpost groei inwoners is afhankelijk van concrete raadsvoorstellen. Een eventueel niet benut deel van de stelpost valt bij de jaarrekening vrij.

Beheer en onderhoud openbare ruimte nieuwe woonwijken

Op programma 3 zijn de kosten van onderhoud openbaar gebied vermeld, die samenhangen met de uitbreiding van nieuwe woningen/woonwijken. De extra woningen leiden op hun beurt tot extra inkomsten uit OZB/algemene uitkering. Deze hogere inkomsten zijn voor 50% beschikbaar als dekking voor kosten die rechtstreeks samenhangen met de uitbreiding van woningen. Een eventueel saldo tussen deze 50% extra inkomsten en meerkosten gaat ten gunste of ten laste van de Reserve Investeringsfonds (Rif).

In de perspectiefnota worden de toevoegingen aan de Rif op basis van de groei van woningen en het benutten van de Rif als gevolg van de aantoonbare extra directe kosten, bruto weer gegeven. De toevoeging aan de Rif is hiervoor toegelicht. Op basis van de in programma 3 gemelde meerkosten wordt voorgesteld om deze meerkosten ten laste van de Rif te brengen.

f. Prijsontwikkelingen maart 2022

Op basis van de gegevens van het Centraal Planbureau van maart 2022 (CEP) loopt de inflatie ten opzichte van de situatie van september jl. verder op. De algemene prijsontwikkeling voor 2022 stijgt ten opzichte van de vastgestelde begroting met 2,5%. Deze extra kostenstijging wordt aan de programma's toegerekend, waarbij het uitgangspunt is dat dit voor het grootste deel gedekt kan worden uit een hogere algemene uitkering, die naar verwachting in de meicirculaire 2022 wordt getoond.

Naast de algemene prijsontwikkeling is het evident, dat op aantal specifieke onderdelen sprake is van een veel forsere prijsstijging dan het algemene prijsstijgingspercentage. Met name de kosten van energie en bouw lopen hard op. Onzeker hierbij is wat de duur van deze bovenmatige prijsstijging is. Het onderzoek naar de meerkosten en een scenario tot de lengte daarvan in de tijd is nog onderhanden werk. Op basis van een eerste globale inschatting wordt

voor het jaar 2022 rekening gehouden met een kostenpost van € 2 mln. Voor de jaren vanaf 2023 geldt vooralsnog een inschatting van € 1 mln. Als de hoge prijsniveaus langer aanhouden, dan lopen vooral door de toename van het investeringsvolume in de scholenbouw en het groot onderhoud openbaar gebied de kosten als gevolg van prijsontwikkeling verder op. Op de programma's 3 en 7 staat (bij de risico's) een toelichting op waar de extra kosten vooral worden verwacht.

Compensatie invoering Omgevingswet

Door de vertraging in de invoering van de Omgevingswet hebben gemeenten extra kosten. Hiervoor verstrekt het rijk een vergoeding. De extra kosten voor Zoetermeer zijn op grond van eerdere besluitvorming al in de budgetten verwerkt. Om die reden staan tegenover nu bekende rijksvergoeding van 2022 geen extra kosten. Voor de gevolgen voor 2023 en verder vindt zowel voor kosten als rijkscompensatie nog onderzoek plaats.

Compensatie invoering Wet Kwaliteitsborging gebouwen (Wkb)

Het rijk stelt voor de invoering en uitvoering van de Wkb een vergoeding beschikbaar via de algemene uitkering. De kosten zijn verantwoord op programma 5.

Afwijkingen maatregelen ombuigen en vernieuwen

Maatregel 111: Invoeren Diftar

Er is een raadsbesluit genomen, dat met de verlaging van de opbrengst uit de afvalstoffenheffing, als gevolg van lagere kosten van afvalverwerking/inzameling uit maatregelen afvalscheiding, de opbrengst van de OZB deels stijgt. Gelet op de uitkomst van het referendum over de afvalscheiding wordt deze maatregel niet gerealiseerd.

Risico's

Niet van toepassing.